

VETEŠKA, Jaroslav; ŠEBKOVÁ, Helena (eds.).

**SPOLUPRÁCE TECHNICKÝCH FAKULT VEŘEJNÝCH
VYSOKÝCH ŠKOL S PODNIKY A DALŠÍMI EXPERTY
SE ZAMĚŘENÍM NA BAKALÁŘSKÉ STUDIJNÍ PROGRAMY.**

Praha: EDUCA Service, 2010. 336 s.

Monografii pod názvem *Spolupráce technických fakult veřejných vysokých škol s podniky a dalšími experty se zaměřením na bakalářské studijní programy* lze charakterizovat jako významnou publikaci, která se zaměřuje na aktuální problematiku spolupráce technických fakult veřejných vysokých škol s podniky a dalšími experty zejména v bakalářském stupni studia a rozvoj studijních programů a studijních oborů v tomto stupni vzdělání. Je všeobecně známo, že vysokoškolsky technicky vzdělaný mladý člověk s přiznaným titulem „bakalář“ (Bc.) se mnohdy po ukončení studia setkává ze strany zaměstnavatelů s neochotou zaměstnat absolventa bakalářského studia. Zároveň je odborná a společenská poptávka po těchto absolventech, poměrně nízká. Tento negativní postoj často vzniká v odborné praxi i široké veřejnosti z nedostatečné propagace, osvěty či nezalosti problematiky terciárního vzdělávání v ČR obecně; je zjevné, že proces terciárního vzdělávání a jeho implementace v našich podmínkách bude mít dlouhodobější charakter, přičemž významnou roli při upevnění pozice absolventa-bakaláře na trhu práce sehrává průmyslová sféra, spolupráce s podniky a firmami, spolupráce s profesními organizacemi a sdruženími.

Monografie je rozdělena do čtyř hlavních částí.

První část se zaměřuje na analýzu a komparaci problematiky spolupráce vysokých technických škol s mimoakademickou sférou, účast externích odborníků, analýzu možnosti spolupráce technicky zaměřených vysokých škol s průmyslem; první část je doplněna vybranými příklady dobré praxe u vybraných vysokých škol v ČR, u kterých je vazba na externí partnery.

Druhá část monografie se zaměřuje na interpretaci statistických dat. Z výsledků je patrné rozložení zájmů studentů o technické bakalářské vzdělání podle nabídky studijních programů a studijních oborů vysokých škol. Část vyhodnocení se zaměřuje na průběh přijímacího řízení, a to na celkový počet přihlášek na technické školy, počet přijatých studentů, počet zapsaných studentů. Z výsledků je zřejmé, že zájem o technické bakalářské obory stoupá. Další statistická

část se zaměřuje na průběh studia, a to na vlastní studium, přerušení studia, absolventy, úspěšnost a neúspěšnost studia. Je patrné, že v České republice stále převažuje počet studentů – absolventů magisterského studia, v porovnání se strukturou absolventů ve Velké Británii a USA. Až 90 % absolventů bakalářského studia pokračuje v magisterských studiích; při srovnání s cíli Bílé knihy se ukazuje, že plánované zvýšení počtu absolventů bakalářských studií nebylo zdaleka naplněno. Svůj podíl zde sehrává určitě přístup k bakalářskému vzdělání ze strany průmyslu a malá ochota společnosti uznávat toto vzdělání jako plnohodnotné vysokoškolské vzdělání prvního stupně v systému terciárního vzdělávání.

Třetí část monografie se věnuje problematice vztahů terciárního vzdělávání a trhu práce, porovnání situace v České republice a v dalších vybraných státech OECD. Komparativní analýza této části monografie vychází z rozborů mezinárodního výzkumu prováděného experty Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj v letech 2005 až 2008 v rámci projektu Thematic Review of Tertiary Education, je doplněna vlastním výzkumem a poznatky; analýza odpovídá na dvě základní otázky: jak se v současnosti mění a jak by se nadále měla měnit terciární vzdělávací soustava v České republice – z hlediska institucionálně strukturního i procesního -, aby vzdělávala a produkovala absolventy, kteří by co nejlépe odpovídali požadavkům pracovního trhu a dále, v čem se projevují v tomto ohledu společné rysy a v čem spočívají rozdíly mezi terciárním vzděláváním v ČR a dalších vybraných zemích OECD. Porovnání stavu a vývojových tendencí institucionální základny terciárního vzdělávání s jeho vztahy k trhu práce je dokladováno k České republice a dále vybraným státům OECD (Polsko, Finsko, Nizozemsko, Nový Zéland). Výsledky ukazují, že v mezinárodním měřítku jsou rozlišeny procesy s charakteristikami v oblasti rozvoje terciárního vzdělávání, kde půjde zejména o procesy rozvoje profesního bakalářského studia, akademického bakalářského, magisterského a doktorského studia a, v neposlední řadě také o rozvoj celoživotního vzdělávání.

V oblasti rozvoje pracovního trhu půjde o procesy zvyšování zaměstnanosti absolventů terciárních institucí, roz-

voje systému s pracovním trhem, který je založen na nabídce a poptávce, a který vyžaduje rozvinutí informovanosti. V oblasti regulování vztahů terciárního vzdělávání a pracovního trhu je potřeba se zaměřit na zdokonalování politických rámců pro řízení těchto vztahů, řízení partnerství a uplatňování hledisek trhu práce v zabezpečování kvality terciárního vzdělávání.

Součástí řešené problematiky uvedené monografie jsou případové studie. Je to například studie o spolupráci chorvatských vysokých škol s průmyslem, případová studie z prostředí VUT v Brně a spolupráce univerzit s průmyslem v případové studii Západočeské univerzity v Plzni.

Například vysoké školy a univerzity v Chorvatsku podporují nadané studenty a studenty ze sociálně slabých rodin prostřednictvím stipendií, prostřednictvím soukromých a státních finančních zdrojů se snaží podporovat investice do vzdělávání a výzkumu, část expertů z praxe a zástupců zaměstnavatelů působí na vysokých školách a univerzitách.

Na VUT v Brně hraje velkou roli spolupráce s průmyslem při tvorbě nových studijních programů a studijních oborů. Problematika studia je řešena a diskutována na oborových studijních radách a vědeckých radách. Odborníci z praxe se aktivně zapojují do přípravy a aktualizace studijních programů a oborů, či vytvoření aktuální a potřebné specializace v rámci studijního oboru. Spolupráce s průmyslem má na VUT dobrou a dlouholetou tradici.

Také Západočeská univerzita má od svého založení velmi dobré vazby na průmysl a silné průmyslové partnery. Studijní programy jsou plně v garanci fakult, odlišnost v přístupu k zapojení odborníků z praxe vychází z charakteristik studijních programů a oborů, které univerzita nabízí; těsnější vztah spolupráce fakulty s praxí lze sledovat na Fakultě strojní, Fakultě

elektrotechnické a Fakultě aplikovaných věd, nedostatek těchto vazeb lze vysledovat u Fakulty filozofické. Jak na VUT v Brně, tak i na Západočeské univerzitě jsou uzavírány Rámcové dohody o spolupráci.

Čtvrtá část monografie shrnuje výsledky projektu. Výsledky celého projektu byly zformulovány do sedmi základních bodů a byly publikovány v recenzovaných časopisech AULA a Andragogická revue. Výsledky se zaměřují na problematiku studijních programů a studijních oborů a jejich šíři, sledována je i návaznost a prostupnost studijních programů z bakalářského a magisterského studia nejen na jedné vzdělávací instituci, ale i mezi institucemi navzájem. Součástí výsledků je přehled odborníků z praxe a jejich zapojení do vzdělávacího procesu, dále přehled odborníků z praxe ve vědeckých radách technicky zaměřených fakult, přehled jejich aktivit při zajišťování kvality a jejich členství v Akreditační komisi.

Monografie poskytuje ucelenou představu o stavu současného vysokého školství v České republice a o terciárním vzdělávání v České republice, přičemž zdůrazňuje význam spolupráce s odbornou praxí. Problematika vysokého školství a jeho spolupráce s průmyslem, je výstižně dokumentována na několika příkladech jak z České republiky, tak i ze zahraničí. Čtenář tak má možnost porovnat stav spolupráce vysokých škol s průmyslem, hodnocení kvality vysokých škol i význam vynaložených investic státního i soukromého charakteru na výzkum a vzdělání. Interpretace statistických dat a výsledky případových studií výstižně dokresluje řešenou problematiku výzkumu.

Monografie přispívá k lepšímu poznání širších souvislostí terciárního vzdělávání v České republice a významu spolupráce s praxí. Věřím, že tato kniha nalezne širší uplatnění i mimo rámec a působnost vysokých škol a univerzit.

Darja Kubečková Skulinová